

УДК 636.087.72

КРОПИВКО Ю.В., канд. с.-г. наук

БОМКО В.С., д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

**РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ВМІСТУ КУПРУМУ,
ЦИНКУ, МАНГАНУ, КОБАЛЬТУ, ЙОДУ І СЕЛЕНУ
В КОРМАХ ЗОНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ**

Для повноцінної годівлі високопродуктивних корів приділяється велика увага мікроелементам, які відіграють важливу роль в нормалізації обмінних процесів у організмі. Надлишок мікроелементів в раціонах корів та низька їх засвоювана здатність в організмі із сульфатів, хлоридів та інших неорганічних сполук приводить до забруднення навколишнього середовища важкими металами. Тому для організації повноцінної годівлі високопродуктивних корів необхідно встановити фактичний вміст у кормах, виявити їх дефіцит і на цій основі вводити мікроелементи у раціони. Введення в раціони корів мікроелементів у формі органічних мінералів (металохелатних комплексів) засвоєння їх організмом тварин підвищується до 90–98 %.

Метою було визначення в кормах хімічного складу та вмісту макро- та мікроелементів. На основі хімічного складу кормів розрахувати фактичну їх поживність. Встановити дефіцит мікроелементів в кормах та розробити премікс, комбікорм-концентрат та повноцінну повнораціонну кормосуміш для високопродуктивних корів в перші 100 днів лактації.

Корми для визначення хімічного складу, фактичної поживної цінності і вмісту мікроелементів відбирали в умовах ВАТ «Терезине» Білоцерківського району Київської області у 2012 році, а визначення хімічного складу кормів випроводили у міжкафедральній лабораторії аналізу кормів та продуктів тваринництва Білоцерківського НАУ за традиційними методиками зоотехнічного аналізу, згідно з ДСТУ, ГОСТ та відповідно до інших загальноприйнятих методик у зоотехнії:

Відомо що кількість мікроелементів у кормах залежать від сортів кормових культур, погодних умов, ґрунтів, попередників після яких висівали кормові культури, тому їх кількість коливається по рокам. Всього було досліджено 528 зразків кормів, у тому числі 22 – сіна віковівсяного, 30 – сіна люцерни, 25 кг – силосу кукурудзяного, 15 кг – сінажу люцернового, 2 кг – кормової патоки і 14,6 – кг комбікорму-концентрату. У комбікорм-концентрат вводили дерть ячмінну, дерть кукурудзяну, екструдат пшениці, гороху, сої, макуху сояшникову і соєву.

На підставі даних було встановлено, що в кормах які вводили у раціон не вистачало Купруму 143,46 мг; Цинку – 1280,38 мг; Мангану – 1343,89 мг; Кобальту – 14,23 мг, Іоду – 13,92 мг і Селену – 6,056 мг. Для поповнення раціонів у зрівняльний період для корів 1 контрольної групи в комбікорм вводили сірчаноокислий купрум – 42 г/т, сірчаноокислий цинк – 392 г/т, сірчаноокислий манган – 418 г/т, сірчаноокислий кобальт – 4,7 г/т йодистий калій – 1,27 г/т і селеніт натрію – 1,04 г/т. У дослідний період коровам 2-ї дослідної групи вводили хелати Цинку, Мангану, Кобальту і Селплексу, які покривали дефіцит на 100 %, стосовно Купруму і Іоду то їх залишали без змін.

На підставі даних, отриманих під час проведення досліджень, які характеризують вміст мікроелементів у досліджуваних кормах зони Лісостепу загалом, можна відмітити, що загальний їх рівень у переважній більшості кормів нижчий від рівня приведенного в деталізованих нормах годівлі (1985) та верхніх граничних меж орієнтовних їх норм. Якщо виходити з того, що в годівлі високопродуктивних корів використовують сульфатні солі мікроелементів без врахування їх вмісту в кормах та періодів лактації на протязі тривалого періоду, то це приводить до розладів травлення та передчасної їх вибраковки із стада, а при їх засвоєванні всього на 15–20 % – до забруднення довкілля.

У цьому зв'язку необхідно вивчати використання змішанолігандних комплексів мікроелементів у годівлі високопродуктивних корів по періодам лактації та встановити їх оптимальні норми вводу в раціони.